

HUMANITIES INSTITUTE
Feruza Shermatova-Omerani, Ph.D.

KASANDRA DAMGASI / KASSANDRA TAMGASY (1994) *Cengiz Aytmatov (1928–2008)*

Kaynakçalar:

Kitaplar:

Aytmatov, C. (1997). *Kassandra Damgası* (A. Pirverdioğlu, Çev.). Ötüken Neşriyat.

Aytmatov, C. (2014). *Kassandra Tamgası*. İçinde A. Akmatalliev (Haz.), *Cengiz Aytmatov'un eserleri* (Cilt 2). Uluu Toolor.

Aytmatov, C. (2018). *Kassandra Damgası* (A. Pirverdioğlu, Çev.). Nora Kitap.

Aytmatov, C. (2021). *Kassandra Damgası* (F. Arıkan & S. Arıkan, Çev.). Ketebe Yayınları.

Videolar:

Böyle Bi Kitap Var. (n.d.). *Kassandra Damgası kitap incelemesi | Cengiz Aytmatov* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=7xSGnN01Ryg>

Esra Hoca. (n.d.). *Kitaplarla Kahve Molası – Cengiz Aytmatov Kassandra Damgası kitap incelemesi* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=v0MeH1tQDI8>

Türkiye Klinikleri TV. (n.d.). *Cengiz Aytmatov “Kassandra Damgası” / Tıp ve Sanat* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=C6oloLnUqjE>

GENEL BİLGİ

Yazar

Kırgız edebiyatının ve Sovyet dönemi Türk dünyasının önde gelen yazarlarından biri olan Cengiz Aytmatov (1928–2008), Kırgızistan'ın Talas bölgesindeki Şeker köyünde doğmuştur. Babası Törekuł Aytmatov, Stalin dönemindeki tasfiyelerin kurbanı olmuş; annesi Nagima Aytmatova ise onu zor koşullar altında yetiştirmiştir. Bu aile geçmişi, Aytmatov'un eserlerinde güçlü anne figürleri, insanın zorluklar karşısındaki direnci ve ahlaki sorumluluk gibi temaların gelişmesinde etkili olmuştur.

Kırgızca ve Rusçayı kullanan iki dilli bir yazar olan Aytmatov, edebiyat hayatına 1952 yılında *Ak Caan* (Beyaz Yağmur), *Tüñkü Sugat* (Gece Sulaması) ve *Asma Köpürö* (Asma Köprü) adlı öykülerle başlamıştır. Edebî başarısını *Betme-bet* (Yüz Yüze, 1958) ile ortaya koymuş, ardından yayımlanan *Cemile* (Jamilia, 1959) eseriyle uluslararası tanınırlığa ulaşmıştır.

Povesti gor i stepy (Dağlar ve Bozkırlar Hikâyeleri, 1963) adlı öykü derlemesi Lenin Ödülü'ne layık görülmüştür. *Kızıl Cooçuk Calcalım* (Selvi Boylum Al Yazmalım), *Boto Köz Bulak* (Deve Gözü), *Birinçi Muğalim* (İlk Öğretmen) ve *Samançının Colu* (Toprak Ana, 1963) gibi eserlerinde ahlaki, toplumsal ve felsefi meseleleri ele almıştır.

Daha sonraki eserleri arasında *Canıbarım, Gülsarım!* (Elveda Gülsarı), *Ak Keme* (Beyaz Gemi), *Erte Cazdagı Turnalar* (Erken Gelen Turnalar), *Deñiz Boyloy Cortkon Ala Döböt* (Deniz Kıyısında Koşan Ala Köpek), *Kılım Karıtar Bir Kün* (Gün Olur Asra Bedel), *Kıyamet* (Kıyameť), *Kassandra Tamgası* (Kassandra Damgası) ve *Toolor Kulaganda: Kızkayıp* (Dağlar Devrildiğinde: Ebedi Gelin, 2005) bulunmaktadır.

Bu yapıtlar, halk kültürü, toplumsal eleştiri ve çevresel sorunları insanlık değerleri çerçevesinde ele almaktadır.

Roman ve öykülerinin yanı sıra deneme ve söyleşi türünde eserler de veren Aytmатов, V Soavtorstve, S Zemlyoyu i Vodoy (*Toprak ve Su ile Ortak Yazarlık*) adlı çalışmasında insan onuru, emek ve doğayla uyum konusundaki düşüncelerini yansıtmıştır.

Eser

Kasandra Damgası Cengiz Aytmатов'un Rusça yazdığı distopik bilimkurgu romanıdır. Roman, 1994 yılında *Znamya* dergisinde *Tavro Kassandry* adıyla yayımlanmıştır. Tolomuşev Myrzayan tarafından Kırgızcaya çevrilen eser, 1996 yılında *Kassandra Tamgasy* adıyla yayımlanmıştır. Friedrich Hitzer'in Almanca çevirisi *Das Kassandramal* adıyla 1994 yılında yayımlanmıştır. Roman, S. Koraev tarafından Özbekçeye *Kassandra Tamgası* adıyla 2014'te, N. Kuliş tarafından Ukraynacaya *Tavro Kassandry* adıyla 2018'de çevrilmiştir. Türkçe çevirisi ise Mehmet Özgül, Fatma Arıkan ve Serdar Arıkan tarafından hazırlanmış ve 2021 yılında *Kasandra Damgası* adıyla yayımlanmıştır.

Arka Plan

Kasandra Damgası, Aytmатов'un *Dişi Kurdun Rüyalari* romanından sonraki önemli eserlerinden biridir. Roman, modern uygarlığın karşı karşıya olduğu ekolojik ve manevi sorunları ele alır. Aytmатов, bu sorunları "yirminci yüzyılın hatası" olarak değerlendirir ve insanlığın geleceği üzerine düşündürür.

Romanda kozmik keşif Filofey, hamile bir kadının alnında ortaya çıkan bir işaretin, doğmamış çocuğun acı ve kötülüklerle dolu bir dünyaya gelmeyi reddettiğini gösterdiğini ileri sürer.

Kasandra Damgası, insanlığın giderek artan ahlaki sorunlarını ve bu sorunlardaki sorumluluğunu simgeler. Ancak damga yalnızca yaklaşan bir felaketin habercisi değildir. Aynı zamanda insanları kendi davranışlarıyla yüzleşmeye ve uygarlığın çöküşünü önlemek için harekete geçmeye çağıran bir uyarıdır.

KIŞILAR

Filofey (Andrei Kryltzov): Sovyet döneminde çalışmış bilim insanı

Robert Borck: Gelecek üzerine yazan yazar

Anthony Junger: Oliver Ordock'un eski yardımcısı

Oliver Ordock: Başkan adayı

Runa: "Taşıyıcı anne" olarak kullanılan mahkûm

Jessie: Borck'un eşi

ÖZET

Roman, 20. yüzyılın sonlarında Amerika Birleşik Devletleri'nde geçer. Gelecek üzerine yazan Robert Borck, Avrupa'dan dönerken "kozmetik keşif" Filofey'in dünyayı sarsan açıklamasını öğrenir. Filofey, bazı embriyoların dünyaya gelmeyi istemediğini ve bunu daha doğmadan önce hissedebildiklerini ileri sürer. Ona göre hamile kadınların alnında ortaya çıkan küçük bir işaret, embriyonun dünyaya gelmek istemediğinin göstergesidir. Filofey bu işarete, gelecekteki felaketleri önceden gören ancak kimsenin inanmadığı Yunan kâhini *Kassandra*'nın adını verir: *Kasandra Damgası*.

Filofey'in açıklaması kısa sürede büyük bir tartışmaya yol açar. Başkan adayı Oliver Ordock, bu düşünceleri tehlikeli bulur ve Filofey'i desteklediğini düşündüğü Borck'u da eleştirir. Borck ise konunun görmezden gelinemeyeceğini düşünür ve Filofey'in görüşlerini savunan bir yazı yayımlar. Bunun üzerine ona karşı tepki giderek büyür. Evinin önünde toplanan kalabalığın karşısına çıkan Borck, düşüncelerini anlatmaya çalışırken ağır şekilde dövülür ve hastaneye götürülürken hayatını kaybeder.

Yaşananlardan sonra Filofey de toplumun tepkisi karşısında umudunu kaybeder. "Kozmos-Dünya" basın toplantısında keşfini açıklaması beklenirken uzayda intihar eder. Romanın sonunda Filofey'in gerçek kimliği ortaya çıkar. Asıl adı Andrei Kryltzov olan Filofey, Sovyet döneminde çalışmış bir bilim insanıdır. İnsanların üremesine yardımcı olmak amacıyla geliştirilen X-doğumları teknolojisinin yaratıcısıdır.

Geçmişini ve çalışmalarını anlatırken yaptığı işin sonuçlarıyla yüzleştirdiği ve bundan büyük bir pişmanlık duyduğu anlaşılır. Filofey'in itirafını alan Anthony Yunger ise onun ve Borck'un bıraktığı düşünsel mirası sürdürmeye karar verir.

OLAYLAR

Gazetenin Olağanüstü Sayısı Acil talimatlar üzerine *Tribune* gazetesinin binası kapatılırken editörler olağanüstü bir açıklamayı yayımlayıp yayımlamamak konusunda tartışır. Risk almayı göze alarak, şehir uyurken kozmik keşifle ilgili belgeyi baskıya gönderirler.

Uçakta Balinaları Görmesi Güneşli bir okyanusun üzerinde uçan Robert Borck, uçağın penceresinden kıtaları izlerken makinelerin insanın dünyaya bakışını nasıl değiştirdiğini düşünür. Elinde viskisiyle güç, gelecek öngörüler ve hayatın anlamı üzerine kafa yorar. Avrupa'yı kitabını tanıtmak için dolaşmış, ancak bütün uyarılara rağmen geleceğin hiçbir zaman tam olarak bilinemeyeceğini düşünmeye başlamıştır.

Kitabının tanıtım etkinliklerinin ardından Borck ülkesine dönmek üzere uçağa biner. Aklında insanlığın geleceği üzerine yazmayı düşündüğü yeni bir kitap vardır. Aşağıda uzanan uçsuz bucaksız okyanusa baktıkça gelecekte karşılaşılabilecek bilinmeyen sorunları düşünür. Birden, birlikte ve aynı ritim içinde ilerleyen yaklaşık yirmi balina görür. Bu görüntü onu derinden etkiler. Balinaların gücü ve uyum içinde hareket etmeleri karşısında hem huzur hem de hayranlık hisseder ve onları fotoğraflar.

Jessie'den Gelen Haber Borck uçaktan eşi Jessie'yi arar ve aşağıda gördüğü balinalardan heyecanla söz etmeye başlar. Ancak Jessie ona çok daha önemli bir haber verir. *Tribune*, uzayda yaşayan " kozmik keşif " Filofey hakkında özel bir sayı yayımlamıştır. Eski bir kozmonot olan Filofey, büyük bir keşif yaptığını ve insanların doğup doğmamayı seçebileceğini ileri sürmektedir. Bu açıklama büyük şaşkınlık ve tepki yaratır. Gazeteciler Borck'u arayarak görüşünü sorarken Borck da bu iddianın Tanrı, insanlık ve geleceği açısından ne anlama geldiğini düşünmeye başlar.

Kassandra İşareti Uzaydan Papa'ya mektup gönderen bir kozmonot kendisini " kozmik keşif " olarak tanıtır. Ona göre insan embriyosu, daha gebeliğin ilk haftalarında gelecekte kendisini bekleyen hayatı hissedebilir. Eğer bu hayat dayanılmaz görünüyorsa embriyo dünyaya gelmeye karşı direnç gösterebilir. Bu durum, annenin alnında beliren küçük bir benekle kendini gösterir. Kozmik keşif bu işarete, gelecekteki felaketleri önceden gören ancak kimsenin inanmadığı Yunan kâhini Kassandra'nın adını verir. Bazı embriyoların dünyaya gelmeyi reddettiğini gösteren bu küçük benek çoğu zaman fark edilmez.

Uzaydan Gönderilen Işın Bilim insanı Filofey yalnızca bu işaretin anlamını açıklamakla kalmaz, onu daha belirgin hâle getirmenin bir yolunu da bulur. Uzaydan Dünya'ya belirli bir bölgeye yönlendirilen ışınlar göndererek Kassandra embriyolarını harekete geçirdiğini söyler. Bu ışınlar embriyoların verdiği işareti güçlendirir ve annenin alnındaki silik benek zamanla kaybolarak embriyonun yaşamı kabul ettiğini gösterir. Filofey, gelişmiş teknolojisini kullanarak ışınları dünyanın birçok bölgesine yönlendirir. Bilimsel bir keşif olarak başlayan bu çalışma kısa sürede insan hayatı ve bilimin sınırları hakkında ciddi tartışmalara yol açar.

İnsanlığın Sorumluluğu Filofey, giderek artan Kassandra embriyolarının görmezden gelinemeyeceğini düşünür. Asıl sorunun, doğmamış çocukların neden hayatı reddettiği olduğunu sorar: Onları korkutan şey nasıl bir dünyadır? Her embriyonun bir amacı olduğuna inanan Kilise'nin görüşlerine saygı duyar; öte yandan zor koşullar altında kürtajı ve bireyin kendi kararını savunan insanların da bulunduğunu bilir. Kozmik keşif, Dünya'ya gönderdiği ışınlarla Kassandra damgalarını görünür hâle getirirken bunun toplumda korku ve kargaşaya yol açacağını da bilmektedir. Yine de gerçeği saklamanın daha büyük bir suç olacağına inanır. Ona göre insanlığın yaptığı kötülükler kuşaktan kuşağa aktarılmakta ve her yeni kuşak geçmişin bıraktığı ahlaki yükü taşımaktadır.

Kassandra Embriyoları ve İnsanlığın Kötülüğü İnsanlık tarihi boyunca kötülük, güç ve şiddetle birlikte kuşaktan kuşağa aktarılmıştır. Kassandra embriyolarının ortaya çıkması, insanlığın kendi geçmişiyle yüzleşmesini gerektiren soruları gündeme getirir. Bazı embriyoların, dünyadaki şiddeti, korkuyu ve adaletsizliği daha doğmadan hissederek dünyaya gelmeye karşı koyduğu düşünülür. Alındaki işaret zamanla kaybolursa bile bunu gören anne babaların içinde bir kuşku ve suçluluk duygusu kalabilir. Filofey'in uzaydan

bu işaretleri ortaya çıkarmasının amacı, insanları kendi yarattıkları kötülüklerle yüzleştirmektir. Ona göre sorunun kaynağı teknoloji değildir. Asıl sorun, insanların davranışları ve ahlaki sorumluluklarını yerine getirmemesidir. İnsanlık şiddet döngüsünü kırmak istiyorsa önce kendi payına düşen sorumluluğu kabul etmelidir.

Filofey'in İnsanlığa Uyarısı Filofey, Kasandra embriyolarını insanlığın geleceği için bir uyarı olarak görür. Savaşın, açlığın ve suçun yaşandığı bir dünyada bazı anne babaların korkuya kapılarak kürtajı tercih edebileceğini düşünür. Kendisi kürtaja karşıdır; ancak bunun sorunun asıl nedenini ortadan kaldırmayacağını da bilir. Ona göre asıl sorun, insanların dünyayı yaşanması zor bir hâle getiren davranışlarıdır. Uzaydaki istasyonunda yalnız başına çalışan Filofey, keşfettiği şeyi insanlardan saklamamaya karar verir. Mektubunun *Tribune* gazetesinde yayımlanmasına izin verir ve insanların bu uyarıyı ciddiye almasını umar. Onun amacı insanları korkutmak değil, yaşananların sorumluluğunu üstlenmeye ve daha iyi bir dünya kurmaya yöneltmektir.

Borck'un Rüyası ve Kasandra Haberi Robert Borck rüyasında iki güneşin altında yanan bir okyanusta balinalarla birlikte yüzdüğünü görür. Balinaların öleceğinden korkar ve ikinci güneşin insanlığın karşı karşıya olduğu yeni bir tehlikeyi temsil ettiğini düşünür. Uyandığında Kasandra embriyolarıyla ilgili haberlerin her yerde yayıldığını öğrenir. Havaalanında onu karşılayan eşi Jessie, elindeki gazeteleri göstererek olanları anlatır ve Borck'un "sihirli işaretleri" hakkında şaka yapar. Robert arabada gazetelere göz atar, ancak ayrıntıları eve gidince okumaya karar verir. İkisi bir yandan Kasandra embriyolarını konuşurken bir yandan da Ren Nehri kıyısında şarkı söyleyen bir bisikletçinin hikâyesini hatırlayıp gülerler. Dünyada büyük bir tartışma yaşanırken onların bu sıradan sohbeti, hayatın günlük akışının hâlâ devam ettiğini gösterir.

Haberin Ardından Robert Borck, Jessie ile birlikte eve dönerken uçakta öğrendiği haberleri düşünür. Olan bitenin kendisini de doğrudan ilgilendirdiğini ve bundan sonra söyleyeceklerinin önem taşıdığını hisseder. Jessie de sessizdir; ikisi fazla konuşmadan birbirlerini anlar. Borck, hemen bir açıklama yapmak yerine önce kozmik keşişin mesajını dikkatlice okuyup ne söylediğini anlamaya karar verir. Yolda bu gelişmenin yaratabileceği sonuçları konuşurlar. Jessie insanların paniğe kapılmasından ve olayların kontrolden çıkmasından endişe eder. Borck ise genetik biliminin siyasetin konusu hâline gelmesinden rahatsızdır. Arkadaşlarıyla yaptıkları telefon görüşmelerinde zaman zaman şakalaşıp gülseler de ikisi de yaşananların ciddi sonuçları olacağını düşünmektedir.

Borck'un Balina Sürüsünü Görmesi Borck, Jessie'ye uçaktan gördüğü balinaları ve rüyasında gördüğü iki güneşi anlatır. Balinaların davranışlarını Kasandra embriyolarıyla ilgili gelişmelerle ilişkilendirmeye başlar. Daha önce bir bilim insanıyla balinaların toplu hareketleri ve sıra dışı davranışları hakkında yaptığı konuşmayı hatırlar. Ona göre balinaların sessiz ama uyumlu hareketleri, insanların doğayla ilişkisi üzerine düşündürücü bir anlam taşır. Atlantik üzerinde uçarken gördüğü balina sürüsü de bu düşüncelerini güçlendirir. Eve döndüğünde günlük hayat kaldığı yerden devam eder; telefon görüşmeleri yapar, işlerini sürdürür. Ancak Filofey'in mesajı aklından çıkmaz. Yaşananlar, Borck'u insanın vicdanı, sorumluluğu ve dünyayı daha iyi bir yer hâline getirme zorunluluğu üzerine düşünmeye iter.

Ordock'un Borck'u Araması Bir gece geç saatlerde başkan adayları Oliver Ordock, Robert Borck'u telefonla arar. Seçim kampanyasını sürdüren Ordock, Filofey'in açıklamasının kamuoyunda yarattığı şaşkınlık ve tepki karşısında nasıl bir tutum alacağını anlamaya çalışmaktadır. Siyasette yükselirken kamuoyunun tepkisini okumayı öğrenmiştir; ancak bu kez karşısındaki konu alışılmış siyasi tartışmalardan çok farklıdır. Kasandra embriyolarıyla ilgili iddiaları halka nasıl anlatacağını kendisi de bilemez. Borck, konunun yalnızca Amerika'yı ilgilendirmedikçe, dünyanın farklı ülkelerinin de katılacağı bir tartışma yapılması gerektiğini söyler. Bu konuşma, bilimsel bir keşfin kısa sürede siyasi bir meseleye dönüşmesini ve siyasetçilerin böyle sıra dışı bir gelişme karşısında yaşadığı güçlüğü ortaya koyar.

Ordock'un Borck'tan Görüş İstemesi Oliver Ordock, Filofey'in açıklamasının seçim kampanyasını nasıl etkileyeceğini kestiremez. Bu açıklamayı desteklemek mi, karşı çıkmak mı, yoksa hiç üzerinde durmamak mı gerektiğine karar veremez ve Robert Borck'u arar. Borck'a göre Filofey'in söyledikleri yalnızca Kasandra embriyolarıyla ilgili değildir; aynı zamanda insanlığın geçmişi, bugün geldiği nokta ve kendi sorumluluğu hakkında da önemli sorular ortaya koymaktadır. İnsanların bu gerçeklerden kaçmak yerine onlarla yüzleşmesi gerektiğini söyler. Ordock, Borck'u dinledikten sonra teşekkür eder ve kendi Macar kökenli

soyadı “Ördög”ün “şeytan” anlamına geldiğini söyleyerek şaka yapar. Daha sonra Borck’a Filofey konusunda kampanyasına danışmanlık yapmasını teklif eder, ancak Borck bu teklifi kabul etmez. O gece Borck, Filofey’in açıklamasının insan hayatı ve ahlaki sorumluluk açısından ne anlama geldiğini düşünür ve geç saatlere kadar yazı yazar.

Kasandra Embriyolarıyla İlgili Haberler Yayılıyor O gece dünyanın farklı yerlerinde çocuklar dünyaya gelir. Bazıları sağlıklı bir şekilde doğarken bazı gebeliklerde Kasandra işaretleri görülür. Filofey’in uzaydan gönderdiği ışınlar, bu işaretlerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Aynı saatlerde balinalar denizin altında sessizce ilerler. Borck ise bilgisayarının başında otururken yaşananları düşünür ve kendisini doğadaki bütün bu canlılarla görünmez bir bağ içinde hisseder. Ertesi gün Kasandra embriyolarıyla ilgili haberler hızla yayılır. Şehirlerde, üniversitelerde ve gazetelerde konu büyük bir tartışmaya dönüşür. İnsanlar korkuya kapılır, öğrenciler konuyu hararetle tartışır, bazı yerlerde kazalar meydana gelir ve günlük hayatın düzeni bozulur. Borck da yaşananlardan huzursuzdur. Jessie ile konuşurken ikisi, dünyanın anlamakta zorlandıkları büyük bir değişim geçirdiğini hisseder.

Yunger’in Borck’u Araması Robert Borck, eşi Jessie ile gelecekte büyükanne ve büyükbaba olabilecekleri üzerine şakalaşır. Ancak Jessie, Kasandra embriyolarından ve özellikle Erica’nın durumundan endişe duymaktadır. Jessie provaya gitmek için evden ayrıldıktan sonra Borck bir süre yalnız kalır ve yeniden Filofey’in açıklamalarını düşünür.

Kısa süre sonra Oliver Ordock’un seçim kampanyasında çalışan Anthony Yunger Borck’u arar. Rusça konuşan Yunger, Filofey’in açıklaması hakkında onun düşüncelerini öğrenmek ister. Borck’un bu konudaki görüşlerinin kampanya için önemli olduğunu söyler. Borck ise kendisini bir kâhin olarak görmediğini, yalnızca olayları anlamaya çalışan bir düşünür olduğunu belirtir. Filofey’in ortaya attığı düşüncelerin insanın geleceği, uygarlığın gidişatı ve ortaya çıkan Kasandra embriyoları hakkında bugüne kadar kabul edilen birçok düşünceyi sorgulamaya zorladığını söyler.

Borck’un İnsanlık Üzerine Düşünceleri Robert Borck, Anthony Yunger’e Kasandra embriyolarının insanlığa yönelik bir uyarı olduğunu anlatır. Ona göre bu embriyolar, insanlık tarihindeki şiddetin, kötülüğün ve acımasızlığın bir yansımasıdır. Bu nedenle Filofey’in mesajı ciddiye alınmalı ve bilimsel bir keşif olarak görülmekle yetinilmemelidir. Konunun aynı zamanda ahlaki bir boyutu vardır ve insanlığın geleceğiyle doğrudan ilgilidir. Sonbahar gelirken Borck’un içindeki huzursuzluk giderek artar. Filofey’in Papa’ya gönderdiği mesaj üzerine yazacağı yazıya odaklanmakta zorlanır; zihni sürekli insanlığın inancı ve geleceği üzerine düşüncelerle meşguldür. Bu sırada Oliver Ordock’un büyük mitingine gider. Salonun ve çevresinin insanlarla dolup taşıtığını görür. Ordock kalabalığa değişim ve adalet vaat ederken insanlar onu coşkuyla karşılar. Borck, bu kalabalığı izlerken siyasal katılımın gücünü düşünür ve insanlığın hem dünyadaki sorunlarla hem de karşı karşıya olduğu daha büyük sorularla mücadele ettiğini fark eder.

Salondaki Tartışma Robert Borck, Oliver Ordock’un mitingini televizyondan izlerken kalabalığın Filofey’in mesajına verdiği tepkiyi görür. Bir öğretmen, kozmik keşişin uyarısının ne anlama geldiğini sorar. Ordock, insanlığın ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya olabileceğini söyleyerek soruyu yanıtlamaya çalışır. Tam o sırada bir kadın ayağa kalkarak Filofey’in kendisini işaretlediğini iddia eder. Bu sözler salondakileri şaşkına çevirir. Bazıları Filofey’in söylediklerini saçma bulurken bazıları da onun insanların hayatına müdahale ettiğini savunur. Salondaki tartışma giderek büyür. Borck, evinden olup bitenleri izlerken hem Ordock’a hem de korkuya kapılmış insanlara acır. Filofey’in mesajının sıradan insanlar için ne kadar anlaşılmas ve ürkütücü olabileceğini düşünür.

Mitingde Çıkan Kargaşa Miting sırasında bir doktor ayağa kalkarak Filofey’in uzaydan insanları etkilemesine son verilmesi gerektiğini söyler. Bunun ardından salonda büyük bir kargaşa çıkar. Bazıları Filofey’i insanları gözetlemekle, kadınların bedenlerini kontrol etmeye çalışmakla ve hatta Rus ajanı olmakla suçlar. Bazıları ise Birleşmiş Milletler’in olaya müdahale etmesini ister. Ordock kalabalığı sakinleştirmekte zorlanır ve giderek zor durumda kalır. Borck ise olup bitenleri izlerken büyük bir hayal kırıklığı yaşar. İnsanların Filofey’in asıl anlatmak istediğini anlamadığını düşünür. Günlerdir hazırlanan miting, kozmik keşiş hakkındaki tartışmanın gölgesinde amacından uzaklaşır. Sonunda Anthony Yunger mikrofonu eline alarak kalabalığa bu toplantının Filofey’i tartışmak için değil, Ordock’un seçim kampanyası için düzenlendiğini hatırlatır. Bu müdahale ortamı bir süreliğine sakinleştirir ve Ordock’un yeniden konuşmasına fırsat verir.

Ordock Yeniden Söz Alıyor Oliver Ordock yeniden söz alır ve Filofey'in uzayda yaptığı deneylerin insanlık ve demokrasi için büyük bir tehlike oluşturduğunu söyler. Konuşmasını sert ve kararlı bir şekilde sürdürür. Kısa süre içinde salondaki hava değişir. İnsanlar yeniden Ordock'u dinlemeye ve onu desteklemeye başlar. Böylece biraz önce yaşadığı sıkıntılı durumun etkisinden de kurtulur. Kadınlar erkekleri dinleyiciler onu dikkatle dinler, alkışlar ve sözlerine coşkuyla karşılık verir. Ardından Ordock, Robert Borck'un Filofey'i desteklediğini açıklar. Borck'un kendi düşüncelerini insan hayatının güvenliğinden daha önemli gördüğünü söylemesi salonda şaşkınlık yaratır. Anthony Yunger, Borck'la yaptığı özel konuşmanın herkesin önünde anlatılmasına karşı çıkar. Ancak Ordock konuşmasını sürdürür ve kalabalığın desteğini yeniden kazanır. Böylece biraz önce yaşanan kargaşa onun lehine sonuçlanır.

Ordock'un Konuşmasından Sonra Ordock, Borck'la yaptığı özel konuşmayı neden kamuoyuna açıkladığını savunur. Ona göre artık konu yalnızca kendisiyle Borck arasındaki bir mesele değildir; insanlığın geleceğini ilgilendirmektedir. Kalabalık Ordock'un adını haykırmaya başlar ve Yunger'in itirazlarına aldırmaz. Ordock, Borck'a konuşma fırsatı verir, ancak aynı zamanda onunla Filofey'in insanlara zarar vermek istediğini ileri sürer. İkisini kamuoyunun önünde suçlamaya devam edeceğini ve bunun için medyayı kullanacağını söyler. Kalabalık Ordock'u coşkuyla destekler. Böylece toplantı onun lehine sonuçlanır. Yayın sona erdiğinde Jessie televizyonu ve telefonları kapatır. Ordock'un Borck'a yönelik sözlerinden çok rahatsız olur ve ağlamaya başlar. Borck ise sessizce yanında kalıp onu teselli eder. İkisi de korku ve üzüntü içindedir. Bundan sonra ne olacağını bilemezler.

Borck Susmamaya Karar Veriyor Robert Borck, Ordock'un konuşmasından ve kalabalığın tepkisinden sonra kendisini çok ağır bir darbe almış gibi hisseder. İçinde her şey yıkılmıştır. Önünde iki seçenek vardır: Ya vazgeçecek ya da doğru bildiği şeyi savunmaya devam edecektir. Jessie de yaşananlardan çok etkilenir. Borck'un başına gelenleri, halkın acımasızlığı karşısında yok edilen Sokrates'in yaşadıklarına benzetir ve Robert'tan kararını vermesini ister. Robert sonunda susmamaya karar verir. *Tribune* için yazdığı makaleyi tamamlayacak ve ardından bir basın toplantısında konuşacaktır. Filofey'in uyarısının ciddiye alınması gerektiğine inanmaktadır. Jessie bunun kolay olmayacağını, acı verici bir mücadeleye dönüşeceğini söyler, ancak onu destekleyeceğine söz verir. Telefonları kapatır, müzik açar ve Robert'ın yazısını tamamlamasına ve ertesi gün ne söyleyeceğini hazırlamasına izin verir.

Kasandra İşareti Robert Borck, insanlığı uyaran makalesini tamamlamaya çalışırken Jessie'nin yanındaki varlığını hisseder. Yazısında, hamile kadınların alınında ortaya çıkan Kasandra işaretinin yalnızca genetik bir sorun olmadığını, aynı zamanda toplumun geleceğini tehdit eden büyük bir tehlikeye işaret ettiğini anlatır. Filofey'in keşfi, uygarlığın kendi kendini yok etme noktasına ne kadar yaklaştığını göstermektedir. Borck bunu, karanlık denizlerde hızla ilerleyen balinaların görüntüsüyle ilişkilendirir. Gece yarısına doğru bir baykuş, Kızıl Meydan'a doluşan öfkeli kalabalığı izler. İnsanlar yeniden silahlanmak ve kaybettikleri güce kavuşmak istediklerini haykırır. Eski sloganlar yeniden duyulur, pankartlarda tank çağrıları yer alır. Korkunun beslediği bu öfke giderek büyür. Baykuş, şehrin merkezinde tehlikeli bir gücün yeniden ortaya çıktığını sezer.

Kızıl Meydan'da Çatışma Moskova'daki Kızıl Meydan'da toplanan kalabalık silah, kazanç ve güç talep eder. İnsanlar işlerini kaybetmekten korkmaktadır. Yakındaki Manejnaya Meydanı'nda ise barış yanlıları ve demokratlar silahlanmaya ve silah sanayisine karşı gösteri yapar. Polis iki grubu birbirinden ayırmaya çalışırken gazeteciler iki meydan arasında gidip gelir. İki öğrenci ise sessizce ellerindeki pankartları taşır. Genç adam, insanların savaş için yaşamaya zorlanmasına karşı olduğunu belirtir. Yanındaki genç kadın ise savaş geri dönerse kendisini feda edeceğini yazmıştır. Akşam saatleri yaklaşırken gerginlik giderek artar. Önce tartışmalar, ardından kavgalar başlar. Polislerin oluşturduğu hat bozulur ve insanlar birbirlerine sopalarla ve ellerindeki pankartlarla saldırır. Genç adam taşıdığı pankart yüzünden dövülür. Genç kadın ona yardım etmeye çalışınca kalabalık bu kez ona yönelir.

Borck'un Kararı Borck, *Tribune* için hazırladığı makalenin büyük bölümünü tamamlamıştır; yalnızca sonuç kısmı kalmıştır. Ancak içindeki huzursuzluk giderek artar. Acaba Kasandra olayına fazla mı ağırlık vermiştir? İnsanlar Filofey'in uzayda yaptığı keşifleri ve bunun taşıdığı anlamı gözden geçiriyor olabilir mi? Oliver Ordock siyasi mücadeleyi kazanmış, şimdi ise Borck'a gerçeği ortaya koymak kalmıştır. Balkona çıktığında sonbaharın serin havası ona geçmiş hatırlatır. Ay ışığı altındaki golf sahalarını ve Max Freud'un tehlikeden uzak durması gerektiğine ilişkin uyarılarını düşünür. Max'in kaybettiği aşkı ve ailesindeki

değişimleri hatırlar. Sonunda ne yapması gerektiğini anlar: Ordock'un karşısına çıkmalı, Kasandra keşfini savunmalı ve daha fazla beklemeden harekete geçmelidir. Artık geri dönüş yoktur.

Gece Yarısı Gelen Fakslar Borck ofisine döndüğünde aynanın karşısında bir an durur. Uykusuz geçen geceler yüzünden gözleri kızarmış, saçları ağarmıştır. Oliver Ordock'la yaşadığı mücadelenin ağırlığını üzerinde hisseder. O sırada Jessie gelir ve Anthony Yunger'in gönderdiği bir tomar faksı getirir. Saat geç olmasına rağmen Yunger arka arkaya mesaj göndermeye devam etmektedir. Bir zamanlar Ordock'un yanında yer alan Yunger, artık açıkça Borck'u desteklemekte ve bunun için kendi siyasi geleceğini riske atmaktadır. Faksların her sayfasında "Ne olur, faksı kapatmayın" şeklinde bir rica vardır. Yunger, Borck'tan Ordock'un yalanlarını ortaya çıkarmasını ya da Filofey'in gerçeğini savunmasını ister. Durumun giderek kontrolden çıktığı konusunda onu uyarır. Borck yalnız kaldığında artık hemen harekete geçmesi gerektiğini anlar.

Yunger'in Gece Yarısı Uyarısı Yunger gece geç saatlerde Borck'a bir faks daha gönderir ve mesajlarını görmezden gelmemesi için ona yalvarır. "Gen kontrolü" deneylerine karşı gösterilerin başladığını, dünyanın farklı yerlerinde olayların karıştığını ve Moskova'da büyük protestolar düzenlendiğini anlatır. Kızıl Meydan'da ise savaş karşıtı pankart taşıyan genç bir öğrencinin kalabalığın saldırısı sonucunda hayatını kaybettiğini bildirir. Borck'un Filofey'in uzay araştırmalarını savunan neredeyse tek kişi olduğunu, çoğunluğun ise buna karşı çıktığını söyler. Yunger yardım etmeye hazırdır ve basın toplantıları düzenlenmesini, daha fazla zaman kaybetmeden harekete geçilmesini ister. İnsanlığın tarih boyunca şiddet ve kötülük döngüsünden kurtulamadığını düşünür ve bunu Kasandra işaretiyle ilişkilendirir. Borck'un gecikmeden insanların içindeki bu acımasızlıkla yüzleşmesi ve gerçeği savunması gerektiğini vurgular.

Yunger'in Son Çağrısı Anthony Yunger, Borck'a büyük bir endişe ve alçakgönüllülükle bir mesaj daha gönderir. Gece boyunca aklına gelen düşünceleri yazdığını ve Borck'un güvenliği konusunda ciddi kaygı duyduğunu söyler. Ona, Filofey'le uzaydan doğrudan bağlantı kurulmasını önerir. Böylece Filofey, Kasandra işaretinin nasıl keşfedildiğini anlatabilir ve bunun bilimsel olarak ne anlama geldiğini açıklayabilir. Yunger'e göre bu açıklama, Ordock'un kamuoyunu yönlendirmesinden sonra gerçeğin anlaşılması açısından çok önemlidir. Medya ve bilim çevrelerindeki bağlantılarını kullanarak bu iletişimi kurmaya yardım edebileceğini söyler ve Borck'a desteğini sürdüreceğini belirtir. Önlerinde zorlu bir mücadele olduğunu kabul eder; ancak toplumun geleceği için bu mücadeleyi kazanmaları gerektiğine inanır.

Karar Gecesi Saat sabahın dördünü buçuk geçerken Robert Borck ve Jessie sessizce oturup faksları okurlar. Jessie dışarıda yaşanan kargaşadan endişelidir. Borck ise Yunger'in tavsiyelerini düşünür. Ordock, halkı Filofey'e ve Borck'a karşı kışkırtarak tehlikeli bir durum yaratmıştır. Borck, Kasandra embriolarının keşfinin toplumun inançlarını, ahlaki değerlerini ve siyasi düşüncelerini sarstığının farkındadır. Artık harekete geçmesi, gerçeği savunması ve Filofey'i doğrudan bu sürece dahil etmesi gerektiğine karar verir. Bir basın toplantısı düzenleyerek bilimsel ve felsefi kanıtları ortaya koymayı planlar. Yorgun ve kaygılı bir halde, uzun gecenin ağırlığı altında otururlarken, yaşanan acıların ve üstlendikleri sorumluluğun bütün ağırlığını hissederler.

Sabahın İlk Saatleri Sabahın ışığı odayı doldururken Robert Borck yeni güne hazırlanır. Bütün bunları geride bırakıp uzaklaşabilmeyi ister. Chicago'daki korkmuş kızı bir faks göndererek şehirdeki kargaşayı haber verir. Jessie ise hamile kızları için endişelenmektedir. Borck onu rahatlatmaya çalışır, tamamladığı makaleyi *Tribune* gazetesine gönderir ve önlerinde zorlu bir kamuoyu mücadelesi olduğunu bilir. Tam o sırada kedileri hızla içeri girer. Jessie'nin elinde ise üzerinde tehdit ve hakaretler bulunan yırtılmış afişler vardır. Ordock'un destekçilerinin çıkardığı kargaşa artık onların evine kadar ulaşmıştır. Borck Jessie'yi sakinleştirir, tehlikenin farkında olduğunu gösterir ve ailesini korumaya odaklanarak her şeye hazırlanmaya çalışır.

Beklenen Bağlantı Robert Borck, üzerinde "Kasandra-embriyo" yazan acımasız bir çizim görür ve insanların içindeki kötülüğü bir kez daha hisseder. Ordock'un konuşmasında düşman ilan edilmiştir. Ayrıca üniversiteden gelen bir faksla ders vermesinin yasaklandığını öğrenir. Jessie, Anthony Yunger'den gelen acil bir faksı getirir. Yunger, Filofey'le uzaydan canlı bir bağlantı kurulması gerektiğini bildirir. Bu haber Borck'u yeniden umutlandırır. Anthony, güçlü destekçilerin, medya kuruluşlarının ve NASA teknisyenlerinin gerekli ekipmanlarla yola çıktığını ve kırk dakika içinde orada olacaklarını söyler. Televizyon kanalları da bu plana

destek vermektedir. Güvenlikleri için evden çıkmayan Borck ve Jessie, zamanın giderek hızlandığını hisseder. Artık önemli bir karar verme ve hemen harekete geçme zamanı gelmiştir.

Dünya Filofey'e Karşı Anthony, Borck'a dünyanın Filofey'in keşfini kabul etmediğini söyler. Ülkeler bu gelişmeye korkuyla tepki vermektedir. İsrail korunma talep eder, Rusya bunu bir ihanet olarak değerlendirir, Çin nüfusunun azalmasından endişe eder, Hindistan ise keşfin gizli tutulmasını ister. Suçlular, aşırı gruplar, ordu ve eğlence sektörü de keşfe karşı çıkar. Anthony, Newbury'ye giderken Borck'un evine doğru ilerleyen öfkeli kalabalıkları görür. Dünyanın birçok yerinde protestolar başlamış, New York'ta Birleşmiş Milletler'in yakınında da gösteriler düzenlenmiştir. Newbury'de ise insanlar Borck'un evinin önünde toplanmış, taşlar atıyor ve tehdit içeren pankartlar taşıyordur. Borck, polisle Anthony'nin gelmesini endişeyle bekler. Filofey'in keşfinin yarattığı korku ve tepkinin artık dünya çapında bir krize dönüştüğünü anlamaktadır.

Kalabalıkla Karşı Karşıya Borck, evinin önünde toplanan öfkeli kalabalığı izler. Birbirini tanımayan bu insanlar aynı öfke içinde birleşmiş, bağırıp Borck'un fotoğraflarını yakmaktadır. Kalabalığın ne kadar tehlikeli olabileceğini bilen Borck, Jessie'nin uyarılarına rağmen dışarı çıkıp onlarla yüzleşmeye karar verir. Kalabalıktakiler onu suçlu ilan eder; ellerindeki pankartları ve gazeteleri sallayarak bağırırlar. Polis ise kalabalığı kontrol etmekte zorlanır. Borck insanlığın sorumluluğundan söz etmeye çalışırken bir kadın ona saldırır. Bunun üzerine kalabalık da Borck'un üzerine yürür ve onu bahçeye doğru sürükler. Başına demir bir çubukla vurulur. Anthony Yunger olay yerine geldiğinde artık çok geçtir. Borck helikopterle hastaneye götürülür, ancak yolda hayatını kaybeder.

Fırtınanın İçinde O sırada Atlas Okyanusu üzerinde şiddetli bir fırtına kopar. Meteoroloji servisleri uyarılar gönderir, uçaklar şiddetle sarsılır ve yolculara yerlerinde kalmaları söylenir. Okyanus bütün tehlikesini ortaya koyarken balinalar yollarına devam eder. Birbirleriyle uyum içinde, sanki tek bir bedenmiş gibi yüzerek dalgalara ve karanlığa karşı ilerlerler. Onları harekete geçiren gücün ne olduğunu kimse açıklayamaz. Uzaklarda, Moskova'da gece Kızıl Meydan'ın üzerine çöker. Spasskaya Kulesi'nin tepesinde baykuş uçaacağı saati bekler. Huzursuz ve tedirgindir; dünyada önemli ve trajik bir şeyler yaşandığını hisseder.

Borck'un Ölümünün Ardından Acil olarak düzenlenen "Uzay-Dünya" basın toplantısı planlandığı gibi yapılır ve dünyanın her yerinde yayınlanır. Toplantı başlamadan önce, fütürist Robert Borck'un öldürülmesi medyada büyük bir kargaşaya yol açar. Televizyon kanalları dünyanın farklı yerlerinden gelen tepkileri aktarır. Anketlerin sonucu şaşırtıcıdır: insanların çoğu Borck'un öldürülmesini onaylar, yalnızca küçük bir kısmı cinayeti kınar, birçok kişi ise kayıtsız kalır. Çeşitli ülkelerde Filofey'e karşı protestolar başlar ve bu tepkilerin önemli bir bölümü milliyetçilikten kaynaklanır. Hapishanelerde isyanlar çıkar, denizciler sefere çıkmayı reddeder ve huzursuzluk her yere yayılır. Bütün yayınlarda aynı talep öne çıkar: Filofey yok edilmeli, sinyaller durdurulmalı ve uzaydan gelen tehdit sona erdirilmelidir.

Filofey'in Yayını Beklenirken Basın toplantısının yapılacağı salon tamamen dolmuştur. İnsanlar ayakta durmakta ya da yerde oturmakta, gözlerini sahneye ve yörüngeden Filofey'i gösteren dev ekrana çevirmektedir. Masada Anthony Yunger ile televizyon sunucusu Walter Shermet oturur. İkisi de gergindir. Shermet zoraki bir gülümsemeyle kendini toparlamaya çalışırken Yunger yorgun ve sarsılmış bir halde düşüncelere dalar. Borck'un ölümü onu derinden etkilemiştir. Salonda korku ve öfkeyle yüklü bir sessizlik vardır.

O sabah Jessie hastanede Robert'ın yasını tutar ve Anthony'ye kendisini tehlikeye atmaması için uyarıda bulunur. Anthony ise sessizce yayına çıkmaya karar verir. Daha sonra Dublin'deki nişanlısı Cathy'yi arayarak Borck'un yerini alması gerektiğini açıklar.

Filofey'le İlk Karşılaşma Yayın başladığında Anthony Yunger sahnede oturup bekler. Bir süre sonra ekran titrer ve Rusya doğumlu "uzay keşifi" Filofey görünür. Elli yaşlarındadır. Uzun, kızılımsı sarı saçları ve kırçıllı sakalı vardır. Ağır göz kapaklarının altındaki gri gözleri sakın ve ciddi bir ifade taşır. Yörüngedeki uzay istasyonundan İngilizce konuşur; hafif aksanı Rus kökenini belli eder. Sesi sakın ve kendinden emindir. Bütün dikkatini yaptığı işe vermiş gibidir. Herkese "kardeşim" diye hitap eder, ancak kendisiyle aynı fikirde olmayanlara da özgürce düşünme hakkı tanır. Yalnız ve görevine bağlı bir izlenim bırakır.

Filofey'in Açıklamaları Filofey, basın toplantısında yörüngedeki uzay istasyonundan yaptığı deneylerin doğmamış çocuklarda Kasandra Damgası'nın ortaya çıkmasına yol açabileceğini anlatır. Bu gizemli işaret,

geleceği önceden görme yeteneğini ortaya çıkarırken aynı zamanda korkuya da neden olmaktadır. Filofey, damganın ortaya çıkmasının toplumsal huzursuzluklara ve trajedilere yol açtığını, Robert Borck'un ölümünün de bunlardan biri olduğunu kabul eder. Ancak amacının insanları kontrol etmek değil, onların gerçeği anlamasını sağlamak olduğunu söyler. Gerçek, bilgi ve insanlığın sonsuzluk arayışı üzerine düşüncelerini dile getirir ve yaşanan bütün kargaşaya rağmen anlaşılmayı ister. Gazeteciler ise ona tepki göstererek doğuma ve ahlaki kurallara müdahale etmekle suçlar. Filofey, yaptığı bilimsel çalışmanın taşıdığı sorumluluğun farkında olduğunu belirtir ve sakinliğini korur.

Basın Toplantısı Kargaşaya Dönüşüyor Basın toplantısı kısa sürede kontrolden çıkar. Gazeteciler bağırarak suçlamalarda bulunur ve Filofey'i dinlemeyi reddeder. Filofey bir süre sonra ekranda hasta görünür ve görüntüsü kaybolur. Ardından uzay giysisi içinde yeniden ortaya çıkar ve herkesi şaşırır. Anthony Yunger sözü alarak ortamı kontrol altına almaya çalışır. Düzenin sağlanmasını ister ve bilimin ve gerçeğin önemini vurgular. Filofey'i ve hayatını kaybeden Robert Borck'u savunur. Kasandra Damgası'nın insanlık için önemli bir mesele olduğunu söyler ve insanların böyle bir gerçeği bilerek nasıl yaşayacağı sorusunu ortaya koyar. Shermet ise dünyanın farklı yerlerinden canlı görüntüler gösterir. Tiananmen Meydanı, Filofey'in öldürülmesini isteyen kalabalıklarla doludur. Kızıl Meydan'da öfke giderek büyür. Meydanın üzerinde karanlık bir kuş dönüp durur.

Filofey'in Son Konuşması Filofey dünyaya sakin ama hüznü bir sesle seslenir. Yaptığı keşfin insanlara vermek istediği mesajı ulaştıramadığını kabul eder. Kasandra embriyoları ve taşıdıkları tehlike konusunda insanları uyarmak istemiş, ancak yaptığı çalışmaların yol açtığı kargaşanın ve Robert Borck'un ölümünün de kendi sorumluluğunda olduğunu kabul etmiştir. Bütün sorumluluğu üstlenen Filofey, insanlığın giderek büyüyen kötülükle yüzleşmesi gerektiğini söyler; bu kötülüğün insanın genetik yapısını bile değiştirebileceğini belirtir. Dünyada gördüğü nefret ve korku karşısında bütün cihazlarını ve kayıtlarını yok etmeye, insanlığı kendi haline bırakmaya ve uzayda hayatına son vermeye karar verir. Yörüngeden Dünya'ya ve kıyıya vurmuş balinalara bakar, onlardan af diler ve kendisini boşluğa bırakır. Sonsuzluğun içinde gözden kaybolur.

Filofey ve Borck'un Ardından Balinalar kıyıya vurmuş, acı içinde can çekişmektedir. Gövdeleri yanmış dağları andıracak şekilde etrafa dağılmıştır. Dünya ise Güneş'in etrafındaki dönüşünü sürdürür. Ertesi sabah gazetelerin manşetleri Filofey'in ölümünü duyurur: "İlk Uzay İntiharı!", "Keşif Filofey İnsanlığı Kasandra Damgası'ndan Kurtardı!", "Göksel Krallık Onun Olsun!" Anthony Yunger ise şöyle yazar: "Babalarım Filofey ve Robert Borck, izleyeceğim yolu gösterdiler."

Bazıları ise onunla alay eder: "Sahte keşif uzayda süzülüyor!" Ardından tuhaf haberler gelir. Atlantik kıyısında balinalar ölmüş, Kızıl Meydan'da ise bir baykuş ölü bulunmuştur. İki gün sonra Robert Borck toprağa verilir. Anthony, ikisinin de sonunda kendilerine ayrılan yere ulaştığını düşünür: biri uzayda, diğeri toprağın altında, Gerçek'le birlikte.

Filofey'in Veda Mesajı Filofey yörüngeden son bir mesaj yazar. Gündüzün geceye dönüşmesini izler ve zamanın durmadan akıp gittiğini hisseder. İnsan hayatının kısa olduğuna inanır; ancak düşünmenin hayata anlam verdiğini, aynı zamanda acı getirdiğini söyler. Yaşanan kargaşadan, insanların kendisinden nefret etmesinden ve Robert Borck'un ölümünden kendisini sorumlu tutar. Bunun üzerine hayatına son vermeye karar verir. Yine de insanlık ve Kasandra Damgası'nın geleceği konusunda endişelidir. Ona göre gerçek hiçbir zaman ortadan kaybolmaz. Gitmeden önce hayatını anlatır ve Dünya'ya duyduğu sevgiden söz eder; Dünya'yı büyük bir yaratılış olarak görür. Ardından af diler ve kendisini uzayın boşluğuna bırakmaya hazırlanır.

Filofey

Filofey'in Geçmişi Filofey'in ölümünden sonra astronomlar onun itiraflarını Anthony Yunger'e gönderir. Filofey, Dünya'dan ayrılıp uzayda bir anlam aramayı seçtiğini ve hayatının orada sona ereceğini düşündüğünü anlatır. 1942 yılının kışında bir yetimhanenin kapısına bırakıldığı günü hatırlar. Karı, soğuğu ve annesinin uzaklaşan ayak seslerini unutamamıştır. Ona yalnızca Vava Teyze, iyi kalpli bir müzik öğretmeni olarak destek olur. Vava Teyze onu teselli eder, annesinden nefret etmemesini söyler ve yeteneğini fark eder. Onun desteği Filofey'in hayatında önemli bir yer tutar. Ailesinden yoksun büyüyen Filofey kendisini bilime

verir ve kısa sürede parlak bir bilim insanı olur. İçindeki yalnızlık ve kendisini kabul etmeyen dünyaya kendini kanıtlama isteği onu bilime daha da bağlar.

Bilimin Sınırlarını Aşan Bir Bilim İnsanı Andrei Kryltsov, yani Filofey, son derece zeki fakat soğuk bir bilim insanıdır. Mantığı ve hırsı ön plandadır; keşifleri, insan hayatının anlamından daha önemli görür. Çocukken terk edilmiş olması, kendisini kanıtlama isteğini daha da güçlendirmiştir. Yapay yaşam yaratmak için etik sınırları aşar ve ortaya çıkacak sonuçları düşünmez. Yaptıklarını yirminci yüzyıl bilim anlayışıyla açıklamaya çalışır ve bilim insanının yalnızca keşiften sorumlu olduğuna inanır. İnsanların çektiği acılara karşı duyarsız kalır, yapılan uyarıları dikkate almaz. Gururu ve hırsı giderek onu insanlardan uzaklaştırır.

Gizli Program Bu dönemde Andrei Kryltsov saygın bir akademisyen haline gelmiş ve siyasi yöneticilerin de dikkatini çekmiştir. Merkez Komitesi laboratuvarına para, ekipman ve çeşitli imkânlar sağlar ve onu gizli bir programın başına getirir. Resmî olarak “Embriyonel Cinsiyet Düzenlemesi” adı verilen programın amacı, anonim olarak dünyaya getirilecek insanlar, yani “X-doğumlar” üretmektir. Bu insanların ideal devrimci vatandaşlar olması amaçlanmaktadır. Andrei, Vadim Konyukhanov’la görüşmek üzere Moskova’da ilerlerken bu plandan kimsenin haberdar olmadığını fark eder. Konyukhanov ona Komünist Partinin planını açıklar: Bilim artık doğumu kontrol edebilecek ve doğum böylece siyasi bir meseleye dönüşecektir. Aile bağlarından yoksun X-doğumlar eski toplumsal yapıların yerini alacak ve Partinin gelecekte kurmak istediği toplumun oluşmasına yardımcı olacaktır.

X-Doğum Programı Görüşmeden sonra Andrei, yaptığı araştırmanın artık yeni bir insan türü yaratmayı amaçlayan gizli bir devlet projesine dönüştüğünü fark eder. Embriyolar kadınların rahimlerine yerleştirilecektir. Bu kadınların hiçbir söz hakkı yoktur; çoğu, cezalarında indirim karşılığında programa dahil edilen mahkûmlardır. X-doğum adı verilen çocuklar daha sonra devlet tarafından alınacak ve kurumlarda büyütülecektir. Moskova’daki bir sanatoryuma, yardımcı üreme yöntemiyle dünyaya getirilen ilk bebekler getirilir. Andrei’ye resmî olarak “profesör” diye hitap edilir ve embriyolar tıbbi gözetim altında kadınların rahimlerine yerleştirilir. Program böylece başlar.

Runa O gün Runa adında bir mahkûm, yanında bir gardiyanla birlikte muayene için getirilir. Tıbbi kayıtları, kendisine yerleştirilecek embriyoyu taşıyabileceğini göstermektedir. Gözlüğünü takmış, sakın bir şekilde oturan Runa’nın kahverengi gözlerinde bastırılmış bir merak vardır. Filofey sağlık durumunu sorduğunda, hiçbir şikâyeti olmadığını söyler ve onunla açıkça konuşmak istediğini belirtir. Karşı karşıya olduğu risklerin farkındadır ve sorumluluğu sakın bir şekilde kabul eder. Ardından Filofey’e, gösterdiği cesaretin sonuçlarından bütünüyle onun sorumlu olduğunu hatırlatır.

Runa’nın Bakışı Runa, bilincin yalnızca bilim insanlarına veya devlete ait olmadığını söyler. Bir kadın yalnızca bir taşıyıcı olarak görülse bile bilincinin ortadan kalkmayacağını savunur. Bu programın içinde yer alan kadınların da düşünceleri, duyguları ve ahlaki sorumlulukları olduğunu düşünmektedir. Profesörle açıkça konuşarak bir insanın makineye dönüştürülemeyeceğini ortaya koyar.

Cesur Mahkûmun Etkisi Filofey, Runa Lopatina ile karşılaştıktan sonra onu bir türlü aklından çıkaramaz. Runa’nın cesareti, kararlılığı ve güçlü vicdanı onu derinden sarsmıştır. Üstelik onu bir suçlu olarak görmektedir. Dosyasından Runa’nın bekâr ve boşanmış olduğunu, daha önce öğretmenlik yaptığını ve belgesel yazarlığı yaptığını öğrenir. Sovyet karşıtı materyaller dağıttığı gerekçesiyle 158. madde uyarınca hüküm giymiştir. Başına gelenlerin asıl nedeni ise yönetmen olan kardeşi Igor’dur. Igor, Sovyet karşıtı filmler çekmiştir. Runa, kardeşini korumak için suçu üzerine almıştır. Runa’nın cesareti ve inandığı değerler Filofey’i derinden etkiler; onda hem hayranlık hem de huzursuzluk uyandırır.

Runa’nın Düşüncesiyle Moskova’ya doğru giderken Filofey’in aklı yine Runa Lopatina’ya takılır. Kuluçka programına alınan bu asi mahkûmun cesur bakışları ve vicdan konusunda söyledikleri zihninden çıkmaz. Vicdanın kendi kurduğu dünyada hiçbir işe yaramadığını düşünür, ama Runa’nın cesareti onu derinden etkilemiştir. O gece büyük evinde tek başına uyuyamaz. Başarısız evliliğini, neden olduğu zararları ve Runa’nın kardeşi için kendini feda etmesini düşünür. Sabah olduğunda Runa’yı yeniden görmeye karar verir.

Vicdanının Uyanışı Filofey, Runa'yı korumak ve onu cezadan kurtarmak ister. Runa'nın cesareti, Filofey'in vicdanını yeniden uyandırır. Kendi gururunu ve yaptığı işin acımasızlığını görmeye başlar. İlk kez, kimliği olmayan çocuklar yaratma fikrinin ahlaki yönünü sorgular. O gece onun için bir dönüm noktası olur. Geçmişini geride bırakmaya, af dilemeye ve yeni bir hayata başlamaya karar verir. Bunun için bugüne kadar kurduğu her şeyi kaybetmesi gerekse bile.

Runa'nın Ölümü Filofey, Runa'yı bekler; ona karşı duyduğu suçluluğu itiraf etmek ve her şeye yeniden başlamak ister. Ancak Runa hiç gelmez. Kaçmaya çalışırken ormana sığınır, ardından kendisini nehre atar. Bir gardiyan onu vurur. Runa'nın ölümü Filofey'i yıkar. Onun, yaptığı deneylerin ilk kurbanı olduğunu anlar. O gece tek başına kalır ve ağlar. Vicdanın ve insan ruhunun, bilimsel hırstan çok daha önemli olduğunu ancak iş işten geçtikten sonra kavrar.

Uzay Keşişinin İtirafı Yıllar sonra Filofey Japon Denizi'nde yol alırken duyduğu bir müzik Runa'ya ilişkin acılarını yeniden canlandırır. Perestroyka döneminde X-doğum projesinin durdurulmasına yardımcı olur. Daha sonra Dünya'dan uzaklaşarak uzayda yaşamayı seçer ve "uzay keşışı" olur. Geçmişte yaptıkları peşini bırakmaz. Deneyleri sonucunda doğan çocukların geleceğinden endişe eder ve büyük bir suçluluk duyar. İtirafı birçok soruyu cevapsız bırakır. Anthony Yunger ise Filofey'in anlattıkları üzerine fedakârlık, sorumluluk ve bilginin ağır bedeli hakkında düşünür.

KARAKTER ANALİZİ

Filofey / Andrei Kryltsov

Filofey / Andrei Kryltsov, *Kasandra Damgası* romanının başkahramanıdır. Embriyoların dünyaya gelip gelmek istemediklerini gösterebildiğini keşfeden eski bir Sovyet bilim insanıdır. Bu keşfin ardından "uzay keşışı" Filofey'e dönüşür. Hırslı ve meraklı bir bilim insanı olarak bilimin sınırlarını zorlar; ancak deneylerinin yol açtığı zararlarla karşılaştıkça suçluluk duygusu ve ahlaki sorumlulukla yüzleşir. Onun hikâyesi, yaşamı kontrol etmeye çalışmanın ve bilimin etik sınırlarını göz ardı etmenin tehlikelerini ortaya koyar.

Zeki Filofey son derece zekidir. Yaşamı, başkalarının yapamadığı biçimde anlamaya ve değiştirmeye çalışır. Bilgisi sayesinde Kasandra embriyolarını yaratır ve doğal düzeni sorgulayan deneyler gerçekleştirir. Bu üstün zekâsı onu hem hayranlık uyandıran hem de korkulan bir bilim insanı haline getirir. Büyük keşifler yapmak ve kendi üstünlüğünü kanıtlamak ister. Bu hırs, başkalarının göze alamayacağı riskleri üstlenmesine ve insan embriyoları üzerinde deneyler yapmasına yol açar. Ancak bilimsel ilerlemeyi besleyen bu hırs, Filofey için tehlikeli sonuçlar da doğurur.

Çatışmalı Filofey, zekâsına rağmen doğru ile yanlış arasında sürekli bir çatışma yaşar. Deneylerinin insanlara zarar verebileceğini bildiği halde çalışmalarını sürdürür. Bu iç çatışma, bilimsel hırsıyla ahlaki sorumluluğu arasında kaldığını gösterir. Doğal süreçlere doğrudan müdahale ederek doğmak isteyip istemediklerini gösterebilen embriyolar yaratır. Böylece insanın yaşamı kontrol etme çabasını ortaya koyarken, bu müdahalenin beraberinde getirdiği riskleri ve ahlaki sorunları da gündeme getirir.

Pişman Deneylerinin sonuçlarıyla yüzleştikten sonra Filofey derin bir pişmanlık duyar. Kadınların, embriyoların ve toplumun yaşadığı acıyı görür. Bir zamanlar gurur kaynağı olan bilimsel başarıları artık vicdanında ağır bir yük haline gelmiştir. Yaşadığı bu pişmanlık, yalnızca zekâ ve hırsın doğru kararlar vermek için yeterli olmadığını gösterir. Ahlaki sorumluluğu göz ardı eden en parlak zihin bile büyük zararlara yol açabilir. Filofey'in pişmanlığı, karakterindeki önemli değişimin de başlangıcıdır. Yaptıkları üzerine düşünmeye, sorumluluğunu kabul etmeye ve etik değerlerden yoksun bilginin hayatları yok edebileceğini anlamaya başlar.

Meraklı Filofey'i bilinmeyen anlama ve keşfetme arzusu yönlendirir. Merakı, başkalarının cesaret edemediği biçimde yaşamı araştırmasına ve Kasandra embriyoları gibi önemli keşifler yapmasına yol açar. Bilgiye ve yaşam üzerindeki denetime duyduğu yoğun ilgi, hayatının merkezine yerleşir ve bilimsel çalışmalarını sürdürmesini sağlar. Ancak bu merak, yaptığı çalışmaların tehlikelerini ve doğurabileceği ahlaki sonuçları görmesini de engeller. Keşfetmeye öylesine odaklanır ki kadınların çektiği acıları, embriyoların karşı karşıya olduğu riskleri ve çalışmalarının doğurduğu ahlaki sorunları göz ardı eder. Filofey'in bu özelliği,

bitmek bilmeyen merakın hem gücünü hem de tehlikesini ortaya koyar: Merak bilimi ileriye taşıyabilir, ancak sınır tanımadığında büyük zararlara da yol açabilir. Romanda bu özellik, bilgi arayışının dikkat, merhamet ve yaşama saygıyla dengelenmesi gerektiği düşüncesini vurgular.

Yalnız Filofey insanlardan hem duygusal hem de fiziksel olarak uzak durur. Yetimhanede büyürken terk edilmişlik duygusunu yaşamış ve yalnızca kendisine güvenmeyi öğrenmiştir. Çocuklukta yaşadığı bu yalnızlık, onu bağımsız ama insanlara karşı mesafeli biri haline getirir. Yetişkinliğinde ise bilime duyduğu yoğun ilgi ve hırs, onu ailesinden, arkadaşlarından ve toplumdan daha da uzaklaştırır. Kendini tamamen deneylerine verir ve insanlarla arasındaki bağları giderek koparır. Daha sonra uzaya çekilmesi, hem gerçek hem de simgesel anlamda, hırsının içine kapanmış bir zihnin yalnızlığını yansıtır.

Robert Borck

Robert Borck, *Kasandra Damgası* romanında geleceği konu alan çalışmalar yapan bir düşünür ve yazardır. Filofey'in Kasandra embriyolarıyla ilgili keşfini destekler. Zeki ve temkinlidir; yeni bilimin toplum ve insan yaşamı üzerindeki etik ve sosyal sonuçları konusunda kaygılıdır. Filofey'in aksine hırs ve ün peşinde değildir. Keşfin anlamını insanlara anlatmaya, onları bu gelişmenin doğuracağı sonuçlar üzerinde düşünmeye ve neyin doğru, neyin sorumlu bir davranış olduğunu sorgulamaya çağırır.

Cesur Borck, doğru bildiğini savunmaktan çekinmez. Kalabalıkların öfkesine ve toplumdaki korkuya rağmen geri adım atmaz. Filofey'in keşfine karşı çıkanların tehditleriyle ve siyasi baskılarla karşılaşmasına rağmen görüşlerinden vazgeçmez. Kasandra embriyolarının anlamını ve bu keşfin ortaya çıkardığı ahlaki sorumluluğu anlatmak için kendi hayatını tehlikeye atar. Onun cesareti, ün kazanma ya da kendini gösterme isteğinden kaynaklanmaz. Hayatına mal olabileceğini bilse bile doğru olduğuna inandığı şeyi savunmayı sürdürür. Bu yönüyle Borck, kişisel güvenliğinden önce ahlaki değerlerine bağlılığını ortaya koyar.

İlkeli Borck'un davranışlarına güçlü bir etik anlayışı ve sorumluluk duygusu yön verir. İnsanların korkuya, söylentilere veya siyasi baskılara kapılmadan neyin doğru, neyin yanlış olduğunu düşünmeleri gerektiğine inanır. Roman boyunca toplumu bilgilendirmeye ve Kasandra embriyolarının ortaya çıkardığı ahlaki sorunlar üzerine sağlıklı bir tartışma yürütmeye çalışır. Eleştirilere, tehditlere ve fiziksel tehlikelere rağmen inançlarından taviz vermez. Gerçeğe, adalete ve ahlaki sorumluluğa kişisel güvenliğinden, ününden ve rahatından daha fazla önem verir.

İdealist Borck, insanların gerçeği dinlediğinde akıl ve sağduyuyla hareket edeceğine inanır. Gerçekleri açıklamanın ve insanlara ahlaki sorumluluklarını hatırlatmanın onları doğru davranmaya yönlteceğini düşünür. Ancak bu inancı onu savunmasız bırakır. Çünkü insanların önemli bir bölümü gerçeği anlamaya çalışmak yerine korku, öfke ve şiddetle tepki verir. Borck, kitlesel paniğin ve toplumsal öfkenin gücünü yeterince hesaba katmaz. Onun idealizmi, ahlaki değerlerle insan davranışının sert gerçekliği arasındaki çatışmayı ortaya koyar. Böylece roman, en düşünceli ve ilkeli insanların bile korku ve önyargının hâkim olduğu bir toplum karşısında ne kadar zor durumda kalabileceğini gösterir.

Zeki Borck, olayları dikkatle değerlendiren ve sağduyulu bir düşünürdür. Kasandra embriyolarıyla ilgili bilimsel keşfi ve bunun toplum ile insan yaşamı üzerindeki olası etik sonuçlarını iyi kavrar. İnsanların ahlaki sorumluluğunu göz önünde bulundurur ve bu sorunların görmezden gelinmesinin doğurabileceği tehlikeleri düşünür. Hırsının peşinden giden Filofey'in aksine Borck, zekâsını insanları gerçeği anlamaya ve üzerinde düşünmeye yönltmek için kullanır. Karmaşık meseleleri dikkatle değerlendirir ve keşfin anlamını topluma açık ve anlaşılır bir biçimde anlatmaya çalışır. Bu özelliğiyle Borck, korku, belirsizlik ve paniğin hâkim olduğu bir ortamda sağduyunun sesi haline gelir.

Oliver Ordock

Oliver Ordock, *Kasandra Damgası* romanında cumhurbaşkanlığına aday olan bir siyasetçidir. Filofey'in Kasandra embriyolarıyla ilgili keşfine karşı çıkar. Hırslıdır; onun için önemli olan doğru olanı savunmaktan çok halkın desteğini kazanmak ve seçimi kazanmaktır. İnsanların korku ve paniğini kendi siyasi çıkarları için kullanır. Ordock'un tutumu, siyasette halkın korkularının ve duygularının nasıl kolayca kullanılabileceğini gösterir.

Hırslı Ordock için siyasi kariyeri ve başarısı her şeyden önce gelir. Seçimi kazanmak ve halkın desteğini almak en büyük hedefleridir. Bu hedeflere ulaşmak uğruna çoğu zaman doğruluk ve ahlaki değerleri ikinci plana iter. Kendi çıkarlarını tehdit eden kişilere karşı sert bir tutum takınır. Robert Borck ve Filofey'e karşı çıkması da bu hırsın bir sonucudur. Başarıya ulaşmak için gerektiğinde rakiplerini kamuoyu önünde hedef almaktan çekinmez.

Fırsatçı Ordock, korku, panik ve toplumsal huzursuzluğu kendi lehine çevirmeyi bilir. Kasandra embriyolarının ortaya çıkmasıyla toplumda korku büyüdüğünde Borck'u ve Filofey'i hedef alır. Halkın tepkisini arkasına alarak kendisini güçlü ve kararlı bir lider olarak göstermeye çalışır. Ortaya çıkan krizi siyasi konumunu güçlendirmek için kullanır. Böylece toplumdaki korku ve öfkenin siyasi çıkara nasıl dönüştürülebileceğini gösterir.

Kinik Ordock için gerçeğin ve ahlaki değerlerin kendisinden çok, bunların siyasi sonuçları önemlidir. Olaylara neyin doğru ya da yanlış olduğundan ziyade kendisine ne kazandıracağı açısından bakar. Bu nedenle attığı adımların başkaları üzerindeki sonuçlarını fazla önemsemez. Siyasi hedeflerine ulaşmak için insanları ve içinde bulundukları koşulları kullanmaktan çekinmez. Onun bu tutumu, siyasi çıkar söz konusu olduğunda ahlaki kaygıların nasıl geri plana itilebileceğini gösterir.

Manipülatif Ordock, insanların korkularını ve belirsizliklerini kendi siyasi çıkarları doğrultusunda kullanmakta ustadır. Borck ve Filofey hakkında kuşku ve öfke yaratır, kamuoyunu onların aleyhine yönlendirir. Özellikle toplumun Kasandra embriyolarıyla ilgili yaşadığı korkuyu kullanarak kendisini güçlü ve kararlı bir lider olarak göstermeye çalışır. İnsanların duygularını harekete geçirerek onları kendi istediği yönde davranmaya yöneltir. Ordock'un bu tutumu, siyasi gücün toplumdaki korku ve öfkeyi nasıl yönlendirilebilir bir araca dönüştürebileceğini gösterir.

Muhafazakâr Ordock, yerleşik düşünceleri ve toplumun alışılmış kabullerini sarsan yeni keşiflere karşı çıkar. Kasandra embriyoları gibi daha önce bilinmeyen bir olguyla karşılaştığında onu anlamaya çalışmak yerine tehdit olarak görür. Bu yönüyle bilinmeyene duyulan korkuyu ve mevcut düzeni koruma eğilimini temsil eder. Aynı zamanda, toplumun ve yöneticilerin kendi otoritelerini tehdit eden yeni fikirleri bastırma eğilimini ortaya koyar. Ordock için yeni bilgi, anlaşılması gereken bir gelişmeden çok, kontrol altında tutulması gereken bir tehlikedir.

Bencil Ordock'un davranışlarının temelinde kendi çıkarlarını koruma isteği vardır. Siyasi kariyerini, gücünü ve toplum üzerindeki etkisini adaletin ve başkalarının haklarının önünde tutar. Yaşanan krizleri başkalarının iyiliği için çözmeye çalışmak yerine, kendi konumunu güçlendirmek için kullanır. Borck'un gerçeği ve ahlaki sorumluluğu savunmak uğruna kendi güvenliğini tehlikeye atmasının aksine, Ordock öncelikle kendisini ve siyasi geleceğini düşünür. Bu karşıtlık, romanda kişisel çıkarla ahlaki sorumluluk arasındaki farkı belirgin biçimde ortaya koyar.

Anthony Junger

Anthony Junger, *Kasandra Damgası* romanında Robert Borck ve Filofey'in yanında yer alan önemli karakterlerden biridir. Sadık, zeki ve sorumluluk sahibi biridir. Tehlikeli ve belirsiz durumlarda bile Borck'u ve Filofey'i yalnız bırakmaz. Bencil siyasetçilerin aksine, gerçeğe ve ahlaki değerlere önem verir. Onları yalnızca arkadaş oldukları için değil, yaptıkları işin önemli ve doğru olduğuna inandığı için destekler.

Sadık Anthony, Robert Borck'a ve Filofey'e karşı güçlü ve sarsılmaz bir bağlılık gösterir. Tehlikenin ve belirsizliğin arttığı anlarda bile onların yanında kalır ve ihtiyaç duyduklarında desteklerini esirgemez. Bu bağlılığı yalnızca kişisel dostluğundan kaynaklanmaz. Borck ve Filofey'in zekâlarına, ahlaki duruşlarına ve yaptıkları çalışmanın önemine inanır. Onların kararlarına güvenir ve Kasandra embriyolarıyla ilgili bilginin korunması gerektiğini düşünür. Bu nedenle, çevrelerindeki insanlar onlara karşı çıkarken bile desteğini sürdürür.

Sorumlu Anthony, üstlendiği görevlerin öneminin farkındadır ve sorumluluklarını ciddiye alır. Bir karar vermeden önce neyin doğru olduğunu ve bunun başkaları üzerindeki sonuçlarını düşünür. Borck ve

Filofey'in ölümünden sonra onların çalışmalarını sürdürme sözü vermesi, kendisine verilen sorumluluğu sonuna kadar taşımaya hazır olduğunu gösterir. Zor ve tehlikeli durumlarda geri çekilmez. Hem çevresindeki insanlara hem de Kasandra embriyolarıyla ilgili geleceğe karşı sorumluluk duygusuyla hareket eder.

Zeki Anthony, harekete geçmeden önce olayları dikkatle değerlendiren biridir. Kasandra embriyolarının hem bilimsel hem de ahlaki açıdan taşıdığı önemi kavrar. Aceleci davranmak yerine kararlarının insanlar ve toplum üzerindeki etkilerini düşünür. Zekâsı, Borck'u ve Filofey'i korumak, gerekli bağlantıları kurmak ve karşılaştıkları sorunlara çözüm bulmak konusunda ona yardımcı olur. Bu yönüyle Anthony, bilgiye, akıl yürütmeye ve sağduyulu karar vermeye önem veren bir karakterdir.

Cesur Anthony, tehlike, toplumsal öfke ve siyasi baskı karşısında geri adım atmaz. Doğru olduğuna inandığı şeyi savunmanın kendisi için ciddi sonuçlar doğurabileceğini bilmesine rağmen sorumluluktan kaçmaz. Onun cesareti düşüncesizce risk almakla değil, inandığı değerlere bağlı kalmakla ilgilidir. Borck'u ve Filofey'i desteklemesi, adalet ve gerçeğin yanında durması bu cesaretin göstergesidir. Anthony için gerçek cesaret, baskı altında bile doğru bildiğinden vazgeçmemektir.

Runa

Runa, X-doğum programında embriyoyu taşımak üzere seçilen bir mahkûmdur. İçinde bulunduğu ağır koşullara rağmen zekâsını, cesaretini ve soğukkanlılığını korur. Diğerlerinden farklı olarak profesörle açıkça konuşur ve kendi seçimlerinin sorumluluğunu üstlenir. Onun cesareti gösterişli değildir; sessiz ve kararlıdır. İnandığı şeylerden vazgeçmeden tehlikeyi ve cezalandırılma ihtimalini göze alır.

Zeki Runa, X-doğum programının kendisi için ne kadar tehlikeli olduğunu kısa sürede anlar. Konuşmadan önce düşünür, çevresinde olup bitenleri dikkatle gözlemler ve karşısındaki insanların tutumlarını doğru değerlendirmeye çalışır. Zekâsı, içinde bulunduğu koşullarda nasıl davranması gerektiğini anlamasına ve kendi onurunu korumasına yardımcı olur. Kararlarının ne gibi sonuçlar doğurabileceğinin farkındadır. Bu nedenle zor durumda olmasına rağmen kolayca yönlendirilemez ve kendi düşüncesinden vazgeçmez.

Cesur Runa, bir mahkûm olarak ceza ve belirsizlikle karşı karşıya olmasına rağmen korkup susmaz. Profesörle açık ve dürüst bir şekilde konuşur. Söylediklerinin kendisi için ciddi sonuçlar doğurabileceğini bilse de düşüncelerini saklamaz. Cesareti gösterişten uzaktır; sakin ve kararlı bir duruş sergiler. Tehlikeden kaçmak yerine doğru bildiği şekilde davranmayı seçmesi, onun cesaretini daha da belirgin hale getirir.

Sorumlu Runa, içinde bulunduğu durumun ve yaptığı seçimlerin sonuçlarının farkındadır. Yaşadıklarından dolayı başkalarını suçlamak yerine kendi kararlarının sorumluluğunu üstlenir. İnandığı doğrultuda hareket etmenin cezalandırılmasına veya cezasının uzamasına yol açabileceğini bilmesine rağmen geri adım atmaz. Bu tutumu, onun olgunluğunu ve güçlü bir ahlaki anlayışa sahip olduğunu gösterir.

Savunmasız Runa, bir mahkûm olarak hem fiziksel hem de duygusal açıdan zor bir durumdadır. Hayatı üzerinde söz sahibi olan yetkililere bağımlıdır ve karşı karşıya kaldığı tehlikelerin çoğunu kontrol edemez. Ancak bu durum onu güçsüz bir karakter haline getirmez. Tam tersine, böylesine ağır koşullar altında bile düşüncelerini koruması, dürüst davranması ve kendi doğrularından vazgeçmemesi onun içsel gücünü ortaya koyar. Savunmasızlığı, cesaretini daha da anlamlı hale getirir.

TEMALAR

ETİK:

Bilimin Etiği

Bilimin etiği, Sovyetler Birliği'nin kapalı toplum yapısıyla bağlantılı olarak romanın öne çıkan temalarından biridir. Böyle bir sistemde bilimsel çalışmalar çoğu zaman gizlilik içinde yürütülür; kamuoyunun tartışmasına, bağımsız etik kurullarının denetimine ve özgür eleştiriye fazla yer verilmez. Bu durum, bilim

insanlarının çalışmalarının ahlaki sonuçlarını göz ardı edip yalnızca bilimsel ve teknik başarıya odaklanmalarına yol açabilir.

Eski bir Sovyet bilim insanı olan Andrei Kryltsov (Filofey), bu sorunun romandaki en belirgin örneğidir. Bilimsel başarıları olağanüstü olsa da bunları herhangi bir ahlaki sınır gözetmeden elde eder. Ancak zamanla bilimin insanın sorumluluğundan ayrı düşünülmemeyeceğini fark eder. Duyduğu suçluluk ve pişmanlık, bilimsel bilginin insanlığın karşısına çıktığında nasıl büyük bir tehlikeye dönüşebileceğini anlayan bir bilim insanının yaşadığı iç çatışmayı gösterir.

Roman, bilimsel gelişmenin şeffaflık ve ahlaki denetim olmadan ilerlemesi halinde, insanlığın yararına olmak yerine yıkıcı sonuçlar doğurabileceğini vurgular. Kapalı bir siyasi sistem ise açık tartışmayı ve yanlışların sorgulanmasını engellediği için bu tehlikeyi daha da büyütür. *Kassandra Damgası*, bu nedenle gerçek bilimsel ilerlemenin yalnızca yeni bilgiler üretmekten ibaret olmadığını; sorumluluk duygusu, ahlaki bilinç ve insan yaşamına saygıyla birlikte düşünülmesi gerektiğini ortaya koyar.

Örnek Sahne: Andrei Kryltsov, merhametten çok mantığı ve hırsı tarafından yönlendirilen, son derece zeki ancak insanlardan uzak bir bilim insanıdır. Onun için önemli olan keşfetmektir; keşiflerin insan yaşamı açısından ne anlama geldiği ve ne gibi sorumluluklar doğurduğu ikinci planda kalır. Bilimi ileriye götürmenin kendi görevi olduğuna inanır ve ortaya çıkabilecek sonuçlarla başkalarının ilgilenmesi gerektiğini düşünür.

Çocukken terk edilmiş olması, içinde kendisini ve değerini kanıtlama arzusunu beslemiştir. Bu arzu, onu zamanla ahlaki sınırları aşmaya iter. Yarattığı yapay yaşamın geleceğini düşünmeden hareket eder ve insanlığın kaderini kontrol edebileceği düşüncesine kapılır. Bilimsel gücünün etkisiyle kendisini iyinin ve kötünün ötesinde görmeye başlar.

Kryltsov, kendisini haklı çıkarmak için yirminci yüzyıl bilimini ve bu dönemin ilerleme anlayışını öne sürer. Ona göre bilim insanının görevi keşfetmekle sınırlıdır; keşiflerin yol açacağı zararlardan bilim insanı sorumlu tutulmamalıdır. Bu düşünce, çevresindeki insanların çektiği acıları görmesini engeller.

Karısı çalışmalarını bırakması için ona yalvardığında ve sonunda korku içinde onu terk ettiğinde bile geri adım atmaz. Hırsı sevgisinin önüne geçer, gururu kuşkularını bastırır ve bilimi ailesinden daha önemli görür. Sonunda bu seçimler onu insanlardan ve toplumdan tamamen uzaklaştırır; Dünya'dan koparak uzayın soğuk ve ıssızlığına sürüklenir.

Doğal Doğuma Müdahale

Kassandra Damgası romanının temel temalarından biri, insanın yaşamın doğal düzenine müdahalesi ve bu müdahalenin doğurduğu sorumluluktur. Roman, doğum gibi doğal bir sürecin insan eliyle denetim altına alınmasının ahlaki ve toplumsal sonuçlarını sorgular. Bilim ve teknoloji yaşamı kontrol etme imkânı sunsa da yaşamın her zaman insanın kurduğu plana göre ilerlemediğini gösterir.

Dini ve ahlaki açıdan roman, her embriyonun, engelli olsa bile, dünyaya gelme hakkı bulunduğu düşüncesini öne çıkarır. Tıp her zaman bütün sorunlara çözüm bulamayabilir; yaşamın sürüp sürmeyeceği ise her durumda insanın denetiminde değildir. Böylece roman, insanın yaşam üzerindeki gücünün sınırlarını sorgular.

Roman, doğum oranlarının düşmesi gibi gerçek toplumsal sorunlara da değinir. Kadınların özgürleşmesi, sağlık hizmetlerine erişimdeki yetersizlikler, su ve gıda kaynaklarının azalması gibi koşullar bazı kadınların çocuk sahibi olmaktan vazgeçmesine yol açar. Bunun yanı sıra genetik testler, tüp bebek ve yapay rahim gibi gerçek hayattaki bilimsel gelişmelerin ortaya çıkardığı etik sorunları geleceğe taşır.

Embriyoların dünyaya gelip gelmek istemediklerini bir işaretle gösterebilmesi, insanın yaşamı denetleme arzusunun ulaştığı en uç noktayı temsil eder. Roman, yaşam üzerinde böyle bir güç kurmanın beraberinde büyük bir sorumluluk getirdiğini ve bilimin ahlaki sınırlar gözetilmeden kullanılmasının ağır sonuçlara yol açabileceğini vurgular.

Örnek Sahne: Andrei Kryltsov (Filofey), siyasi yöneticilerin desteğini kazanmış saygın bir bilim insanıdır. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi, laboratuvarına maddi kaynak, araç gereç ve çeşitli imkânlar sağlayarak onu gizli bir programın başına getirir. Resmî adı "Embriyonal Cinsiyet Düzenlemesi" olan bu programın amacı, aile bağlarından bağımsız olarak dünyaya gelecek "X-doğumlar" adı verilen yeni bir insan tipi yaratmaktır. Bu çocukların, devrimin ideal yurttaşları olarak yetiştirilmesi planlanır.

Andrei, Vadim Konyukhanov ile görüşmek üzere Moskova'da ilerlerken bu planın neredeyse hiç kimse tarafından bilinmediğini fark eder. Konyukhanov ona Partinin planını açıklar: Bilim artık doğumu

kontrol etmenin bir aracı haline gelmiş, böylece doğum da siyasi bir meseleye dönüşmüştür. Aile bağlarından kopuk yetiştirilecek X-doğumlar, eski toplumsal yapının yerini alacak ve Komünist Partinin gelecekte kurmak istediği toplumun temelini oluşturacaktır. Roman böylece, insanın yaşamın doğal düzenine müdahalesinin yalnızca bilimsel bir girişim olarak kalmayıp siyasi bir denetim aracına da dönüşebileceğini gösterir.

Kadının Bedeni Üzerinde Denetim

Kasandra Damgası, kadının bedeni ve üreme hakkı üzerindeki denetim meselesini özellikle X-doğum programı üzerinden ele alır. Programda mahkûm kadınların bedenleri, devletin ve bilimin belirlediği bir amaç doğrultusunda kullanılır. Kadınlar, kendi hayatları ve bedenleri üzerinde tam söz sahibi değildir. Embriyonun taşınması karşılığında ceza sürelerinin kısaltılması, görünüşte bir seçim hakkı sunuyor gibi görünse de kadınların içinde bulunduğu koşullar bu seçimi gerçek anlamda özgür bir tercih olmaktan çıkarır.

Programın temel amacı yalnızca çocuk sahibi olmak değildir. Devlet, nasıl bir insanın dünyaya geleceğine ve bu insanların nasıl yetiştirileceğine de karar vermek ister. X-doğum çocuklarının ailelerinden koparılması ve devlet tarafından yetiştirilmesi, kadının annelik rolünün de ortadan kaldırılması anlamına gelir. Böylece kadın yalnızca çocuğu taşıyan bir bedene indirgenirken, annelik ve aile bağları da devletin müdahalesine açık hâle gelir.

Runa'nın karakteri bu anlayışa karşı güçlü bir duruş sergiler. O, kendisini yalnızca bir embriyo taşıyıcısı olarak görmez. Düşünen, hisseden ve karar verebilen bir insan olduğunu açıkça ortaya koyar. Profesörle konuşurken bilincin yalnızca bilim insanlarına veya devlete ait olmadığını savunması, kadının kendi bedeni ve yaşamı üzerinde söz hakkı olduğunu hatırlatır.

Runa'nın mahkûm olması da bu durumu daha karmaşık hâle getirir. Zaten özgürlüğü kısıtlanmış olan bir kadının bedeni üzerinde bir kez daha devlet ve bilim tarafından karar verilmesi, güç ilişkilerini açıkça ortaya koyar. Runa'nın karşı çıkışı bu nedenle yalnızca X-doğum programına yönelik bir itiraz değildir; insanın kendi bedeni, hayatı ve kararları üzerindeki hakkını savunmasıdır.

Roman, bilimsel gelişmenin insan bedenini kontrol etme gücünü artırdığında ortaya çıkabilecek tehlikelere dikkat çeker. Özellikle kadınların bedenlerinin devletin, bilimin veya başka bir otoritenin amaçları doğrultusunda kullanılması, bilimsel ilerlemenin etik sınırlarını gündeme getirir. *Kasandra Damgası* bu noktada şu soruyu ortaya koyar: İnsan hayatını yaratma ve yönlendirme gücüne sahip olmak, bu gücü kullanma hakkına sahip olmak anlamına gelir mi?

Örnek Sahne: X-doğum programında mahkûm kadınlar, ceza sürelerinin kısaltılması karşılığında embriyoları taşımayı kabul eder. Ancak doğacak çocuklar üzerinde hiçbir hakları yoktur ve program hakkında konuşmaları yasaktır. Böylece kadınların bedenleri, devletin yeni bir insan tipi yaratma projesinin bir parçası hâline gelir.

Runa bu düzene sessizce boyun eğmez. Profesörle karşı karşıya geldiğinde, bir kadının yalnızca bir "taşıyıcı" olarak görülemeyeceğini gösterir. Onun düşünceleri, duyguları ve vicdanı vardır. Üstelik söylediklerinin cezasının uzamasına yol açabileceğini bilmesine rağmen konuşmayı seçer. Bu tavrı, beden üzerindeki denetim ile insanın kendi iradesi arasındaki çatışmayı açık biçimde ortaya koyar.

Runa'nın duruşu, romandaki kadın bedeninin yalnızca bilimsel bir araç olarak görülmesine karşı en güçlü itirazlardan biridir. Onun için insan olmak, yalnızca bir bedene sahip olmak değil, kendi kararlarını verebilmek ve bu kararların sorumluluğunu üstlenebilmektir.

İnsan Doğasına Yabancılaşma

*Kasandra Damgası*nda insan doğasına yabancılaşma, insanın kendi duygularından, vicdanından ve diğer insanlarla kurduğu bağlardan giderek uzaklaşması üzerinden işlenir. Filofey'in yaşamında bilim, insanlarla kurduğu ilişkilerin yerini alır. İnsan yaşamını anlamaya çalışırken, bir süre sonra yaşamı yalnızca bilimsel bir sorun olarak görmeye başlar. Böylece bilimsel araştırma ile insanî değerler arasındaki bağ zayıflar.

Bu yabancılaşmanın temelinde yalnızca bilimsel merak değil, geçmişten gelen yalnızlık da vardır. Filofey'in çocuklukta yaşadığı terk edilmişlik duygusu, onun insanlarla arasına mesafe koymasına neden olur. Kendi dünyasına çekildikçe insanlarla doğal ilişkiler kurmakta zorlanır. Bilimsel başarıları arttıkça toplumdan uzaklaşması da derinleşir.

Roman, bu durumu özellikle insan hayatının bilimsel müdahaleyle kontrol edilmeye çalışılması üzerinden gösterir. İnsan bedeni ve doğum, duygulardan ve kişisel bağlardan kopararak bir araştırma alanına dönüştürülür. Böylece insanın yalnızca biyolojik bir varlık olarak görülmesinin ne kadar tehlikeli olabileceği ortaya çıkar.

Örnek Sahne: Runa'nın ölümü, Filofey'in insanî değerlerle yeniden karşılaşmasını sağlayan en önemli anlardan biridir. Runa'nın kaçmaya çalışırken vurularak öldürülmesi, Filofey'i derinden sarsar. O gece yalnız başına kaldığında ağlar ve yaptığı çalışmaların sonuçlarını düşünür. Runa'nın ölümünü, kendi deneylerinin ortaya çıkardığı ilk büyük bedel olarak görür.

Bu olaydan sonra Filofey, bilimsel çalışmalarının yalnızca keşiflerden ibaret olmadığını fark eder. İnsanların hayatına dokunan her bilimsel kararın aynı zamanda ahlaki bir sorumluluk taşıdığını anlamaya başlar. Runa'nın ölümü, onun bilimsel başarı ile insanî sorumluluk arasındaki kopukluğu görmesini sağlar.

PİSİKOLOJİ

Korku ve Şiddet

Şiddet teması, korku ve paniğin insanları nasıl acımasız davranışlara sürükleyebileceğini gösterir. Toplum, "Kassandra embriyoları" gibi sarsıcı bir keşifle karşılaştığında, birçok kişi bunu anlamaya çalışmak yerine öfke ve hoşgörüsüzlükle tepki verir. Söylentiler, belirsizlik ve siyasi yönlendirmeler, toplumdaki korkunun kısa sürede büyümesine neden olur. Roman, yerleşik düşüncelere meydan okuyan insanların, korkuya kapılmış kalabalıklar tarafından nasıl hedef haline getirilebileceğini gösterir.

Robert Borck'un başına gelenler bunun en çarpıcı örneğidir. Filofey'in düşüncelerini savunduğu için öfkeli bir kalabalığın saldırısına uğrar ve aldığı darbeler sonucunda hayatını kaybeder. Bu olay, korku ve toplumsal paniğin aklın ve sağduyunun önüne geçtiğinde ne kadar ağır sonuçlar doğurabileceğini ortaya koyar. *Kassandra Damgası*, insanların sorgulamadan kitlesel korkunun peşinden sürüklenmesi halinde şiddet ve adaletsizliğin hızla yayılabileceği konusunda uyarır. Roman, paniğin yıkıcı gücüne karşı koyabilmek için cesaretin, eleştirel düşüncenin ve ahlaki sorumluluğun önemini vurgular.

Örnek Sahne: Borck, dünyanın farklı yerlerinde, dini grupların da katıldığı protestoların giderek yayıldığını öğrenir. Pek çok insan Kassandra damgasının ne anlama geldiğinden korkmakta ve Filofey'in keşfine tepki göstermektedir. Newbury'ye giden yolda Anthony, Borck'un evine doğru ilerleyen öfkeli insanlarla dolu araçlar görür. New York'ta, Birleşmiş Milletler binası yakınlarında da büyük protestoların başladığı haberi gelir. Göstericiler, Filofey'in uzaydan indirilmesini talep etmektedir.

Newbury'de Borck'un evinin önünde bir kalabalık toplanır. Elllerinde tehditkâr yazılar taşıyan insanlar taş atmakta, Borck'un fotoğraflarını yakmaktadır. Borck kalabalığa bakarken, bu insanların kim olduğunu ve nasıl olup da böylesine büyük bir öfke etrafında birleşebildiklerini düşünür. Sokak kadınlı erkekli, her yaşta insanla doludur. Jessie'nin bütün uyarılarına rağmen Borck, dışarı çıkıp onlarla konuşması gerektiğine karar verir.

Kalabalık onu dışarı çağırır ve suçlu olduğunu haykırır. Polis kalabalığı kontrol etmekte zorlanır. Borck dışarı çıkar ve insanlığın kendi geleceğinden sorumlu olduğunu anlatmaya çalışır. Ancak bir kadın ona saldırır ve kalabalık da saldırıya katılır. Borck'u döverecek bahçeye sürükler ve başına demir bir çubukla vururlar. Anthony Junger olay yerine çok geç ulaşır. Borck helikopterle hastaneye götürülür, ancak yolda hayatını kaybeder.

TOPLUM

Sınıf: Toplumsal Eşitsizlik

Roman, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin toplumun bütün kesimlerine aynı şekilde yarar sağlamadığını gösterir. Bazı insanlar yaşam, sağlık ve üreme konusunda söz sahibi olurken, toplumun daha güçsüz kesimleri bu gelişmelerin karşısında savunmasız kalır.

Hapishanedeki kadınların X-doğum programında embriyoları taşımak üzere kullanılması, bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Özgürlüklerini ve toplum içindeki haklarını zaten kaybetmiş olan bu kadınlar, bilimsel amaçlar uğruna kullanılır. Kendi hayatları hakkında karar verme imkânları sınırlıdır. Bu nedenle Filofey gibi bilim insanlarının yürüttüğü deneylerin bir parçası hâline gelirler. Roman, güçsüz insanların

bilimsel ve tıbbi deneylerde kullanılmasının doğurduğu sorunları ortaya koyarken rıza, insan onuru ve bilimsel ilerlemenin sınırlarını da sorgular.

Bu koşullarda doğum ve yaşamla ilgili kararlar özgür bir seçim olmaktan çıkar; insanların içinde bulunduğu şartlar tarafından belirlenir. Böylece roman, toplumsal ve maddi koşulların insanın hayatını ve geleceğini nasıl etkilediğini gösterir. İnsan hırsının toplumsal eşitsizlikle birleşmesi ise sömürüye, acıya ve trajik sonuçlara yol açar.

Ornek Sahne: Mahkûm kadınlar, ceza sürelerinin kısaltılması karşılığında X-doğum programında embriyoları taşımak üzere seçilir. Doğacak çocuklar üzerinde hiçbir hakları yoktur ve program hakkında konuşmaları yasaktır. Profesör, Komünist Partinin teklifini önce kabul etmekte tereddüt eder. Ancak sonunda teklifi kabul eder; çünkü devlet, yeni bir insan tipi yaratma sürecini tamamen kendi denetimi altına almak istemektedir.

Bir gün Runa adlı bir kadın, yanında bir gardiyanla birlikte muayene için getirilir. Profesör, sağlık kayıtlarını dikkatle inceler. Her şey normaldir ve Runa, yerleştirilecek embriyoyu taşımaya özellikle uygundur. Diğer kadınlar gibi Runa da kaygılıdır; ancak ceza süresinin kısılacak olması ona umut vermektedir.

Runa buna rağmen diğer kadınlardan farklı davranır. Sessiz ve sakindir; çevresinde olup bitenleri dikkatle izler. Sağlığı sorulduğunda herhangi bir şikâyeti olmadığını ve işlemden korkmadığını söyler. Profesör bu tavrına şaşırır ve neden geldiğini sorar. Runa, onunla yüz yüze konuşmak ve gerekirse yaptığı anlaşmayı bozmak pahasına gerçeği söylemek istediğini açıklar.

Runa, bilincin yalnızca bilim insanlarına veya devlete ait olmadığını söyler. Bir kadın yalnızca bir “taşıyıcı” olarak görülse bile düşünmeye, hissetmeye ve doğruyla yanlış ayırt etmeye devam eder. Profesörle açıkça konuşması, insanın bir makineye ya da yalnızca bir taşıyıcıya indirgenemeyeceğini gösterir. Karşı karşıya olduğu risklerin farkındadır; yine de profesörün bunları bilmesi gerektiğine inanır.

Profesör, bu sözlerinin cezasının uzamasına yol açabileceği konusunda onu uyarır. Runa ise bunu sakın bir şekilde kabul eder ve yaptığı seçimin sorumluluğunu üstlenir. Odadan ayrılırken, cesaretinin doğuracağı sonuçların sorumluluğunu da profesöre bırakır.